

Tionde roten, tomt 1

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Lilla Klädespressaregatan

Elfte roten 1657h–70

intill östra vallen och

bastionen Gustavus Primus

Här borta i närhet av Lilla Bommen bodde under 1700-talets första hälft en stor del av stadens klädesmakare.

Denna tomt 10.1 blev inte bebyggd förrän under 1700-talets andra decennium. Skattningslängden 1715 tillskriver borgmästare *v Gerdes* äganderätten till en tomtbit, som endast värderas till 60 d smt: huset taxerades till 200 d smt. I gården bodde då och åtminstone t o m 1720 överskäraregesällen *Gottfried Weidemöller*. Göteborgs magistrat sände 5.9.1707 brev till borgmästare och råd i Norrköping angående saxiske krigsfånge *Gottfried Weidemüller*, vilken med pass anlant från Norrköping och en tid tjänat i klädemanufakturiet i staden för överskärare. Weidemüller ville stanna här och bosätta sig och arbeta i sin profession och skulle ”i dessa dagar” avlägga borgared. Detta skedde inte förrän 1.2.1714. 1717 nämns hans hustru *Annika Larsdotter* och gesällen *Erik Kiällman*.

1724 har han ersatts med överskäraregesällen *Lars Tengdahl*, som arbetade hos färgaren *Dahlgren*. Avkortningslängden 1724 uppger att han kommit hit till Göteborg under skrivningen från Norrköping och i början ej haft arbete. 1725 kallas gården överstelöjtnant *von Gerdes* hus. Det är okänt hur länge överstelöjtnanten behöll äganderätten.

Före februari 1728 har gården övertagits av klädesmakare *Sven Håkansson* (bodde 1709 på Vinkeln utom staden), som bodde i gården 1737. 1730 bodde hos klädesmakaren *Sven Håkansson* fattige linvävaren *Anders Larsson* och fiskaren *Rasmus Henriksson* (se 9.53). Han hade fått burskap så tidigt som 1.4.1714. Hans dotter *Maria Svensdotter* gifte sig med klädesmakaren *Sven Jonsson Dimberg* (hans andra äktenskap), som var ägare av svärfaderns gård 1745. Men redan 11.8.1746 ägde bouppteckning rum efter *Sven Dimberg*, som hade varit klädesmakaremästare vid Koopmanska fabriken. Enligt *Berg* (I:1, 413) efterlämnade han ”ett tämligen fattigt bo” och ett litet hus vid Lilla Bommen beläget mellan karduanmakare *Jonas Holmberg* och *Daniel Flobergs* hus ”merendels nederrutit och förfallit” med en liten inmurad kopparkittel, värderad till 246 d smt.

I det första äktenskapet hade han två döttrar: *Catarina* (g överskärare *Johan Wilhelm Preussner*: se 9.51), som var gift med smeden i Borås *Gunne Winberg*, och *Cornelia*, gift med klädesmakaregesällen *Petter Ström* (bou 22.3.1758), 2. m fiskaren *Anders Andersson* 10.4, 10.5. Med *Maria Svensdotter* hade han två barn: *Anna Maria*, född 1736. Hon efterlevde sin man muraregesällen *Lars Tranberg*, som vid sin död (bou 26.6.1773) ägde en halv bakgård bestående av stuga och kök med vind över samt gårdsrummen vid Lilla Bommen intill vallen, värd 500 d smt. Sonen *Isac Dimberg*, född 1739, blev också han klädesvävare.

Främre delen av gården behöll modern Maria Svensdotter ännu 1775. Den 19.9.1760 erhöll hon besiktningsmän till den skada, som hennes hus skulle ha tagit av att karduanmakare Holmberg (9.51) uti dess gård lät utösa vatten och av att de till mäster Holmbergs hus hörande rännstenarna icke skulle vara i behörigt stånd satte.

Men den 3.6.1775 lånade sonen Isac Dimberg 960 d smt av herrar *Joh And Lamberg* och Söner, varför han till dem pantsatte sitt på Klädespressargatan under nummer ett belägna halva hus och gård. Enligt bouppteckningen efter hans den 10.9.1773 avlidna hustru *Maria Jernberg* (bou 18.8.1777) ägde han 1777 en egen liten fabrik med vävstol, maskiner och verktyg och hus och gård in till vallen vid Lille Boms bastionen jämte en inplankad tomt, värd 1 000 d smt. Tomtöreslängden 1785 betecknar honom som alldeles utfattig.

Klädesvävaren Isac Dimbergs här i staden emot vallen, vid Lilla Bommen intill mäster *Singöhl's* fastigheter belägna hus och tomt utropades på offentlig auktion den 22.3.1787 ”till utbekommande av de fordringar som Dimberg genom magistratens utslag 31.10.1786 ålagts att betala till supercargeuren James Maul och färgaren Mäster Friedr Singöhl”. Sonen *Sven* hade också moderne arv att fordra. Tomten sades innehålla i längden 17 alnar och 12 tum samt bredden 20 alnar, 10 tum, gårdsrummet inberäknat, ”emellan hwilket ock boktryckaregesällen *Lundgren's* innanför liggande hus och gård en rännsten finnes lagd och tillkommer ägaren av detta sistnämnda fri gång genom gatuporten”. Själva huset bestod av en stor stuga och kök i under- och en liten kammare med visterhus i övervåningen.

Ekonomidirektör *Martin (Mårten) Staaf*, också kallad ämbetsfiskal, inropade gården genom ombudet, betjänten *Peter Sjögren*, för 1 000 d smt (= 166:32 rdr, gården endast värderad 50 rdr).

Men redan den 6.3.1788 avled *Martin Staaf* (född 11.6.1731). Han var nära förbunden med familjen *Maule* genom att han 25.11.1760 hade gift sig på Lindholmen med *Johanna Thalena Maule* (född 28.8.1739, död 4.11.1788 och dotter till sjökapt. *James Maule*, född i Edinburgh 6.8.1705, och *Lona Busch*, född 26.4.1718, död 13.4.1796). Det dröjde därför inte länge förrän det blev auktion på nytt: på rekvisition av kuratorn i *Martin Staafs* gäldbundna bo handelsmannen *Jonas Setterberg* utauktionerades den s.k. Dimbergska tomten upp emot vallen vid Lilla bommen intill färgaremäster *Singöhl's* fastighet. Brukspatronen *James Maule* inropade fastigheten för 150 rdr specie.

1790 betecknas $\frac{3}{4}$ av 10.1 utgöras av brukspatron *Maules* ödetomt och $\frac{1}{4}$ tillhöra boktryckerikonstförelant *N Lundgren*. Den senare kallas *N Lönngren* ägande en halv tomt vid branden 1794.

Färgaren *Anders Singöhl* ägde 1800 och 1807 alla tre tomterna 9.1–3.

Berg (I:3, 286) ger följande uppgifter om *Andreas Signeul*: F i nov 1762, son av *Fredrik Signeul* och *Rebecka Hellberg* och död 28.5.1836. Blev 13.2.1793 färgare i Göteborg. G 26.5.1793 med *Sidonia Charlotta Faust*, född 1771, död 16.10.1810, dotter av guldsmedsmästare *Melchior Faust*, född 1734, död 4.5.1819, och *Anna Catarina Fernlöf*, född 1746, död 5.1.1829. Bouppteckningen efter henne 27.8.1813 upptar stenhus med tomter nummer 1, 2 och 3 i tionde roten, Klädespressargatan, 20 000 rdr bco samt en klädesvalk i Mölndal.

Senare uppbud av 10.1--3

färgerifabrikör *Gustaf Adolph Signeul* 3.4.1837, 131

färgerifabrikör *John Billow* 12.12.1853, 523

bolaget *Willasson & Hultström* 30.6.1862, 177